

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 1To/30/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5319010219
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 09. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Kurák
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2021:5319010219.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Kuráka a sudcov JUDr. Moniky Liptákovej a Mgr. Anny Mihálikovej, na verejnom zasadnutí konanom 28. septembra 2021 prejednal odvolanie obžalovaného J. L., nar. XX.X.XXXX, proti rozsudku Okresného súdu Čadca, sp.zn. 2T/58/2019 z 9.11.2020 a takto

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. por. odvolanie obžalovaného J. L. z a m i e t a , pretože nie je dôvodné.

odôvodnenie:

Rozsudkom Okresného súdu Čadca, sp.zn. 2T/58/2019 z 9.11.2020 bol obžalovaný J. L. uznaný vinným z prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b), písm. c) Tr. zák., s poukazom na § 138 písm. b), písm. j) Tr. zák. za použitia § 127 ods. 12 Tr. zák. a § 128 ods. 6 Tr. zák. na skutkovom základe, že:

ako otec detí G. L., nar. X.X.XXXX, R. L., nar. X.X.XXXX a V. L., nar. X.X.XXXX, zverených do starostlivosti a výchovy ich matke H. L., trvale bytom B. nad L. XXX, okres O., si úmyselne riadne a včas neplnil zákonnú vyživovaciu povinnosť konkretizovanú právoplatným rozsudkom Okresného súdu Čadca pod sp.zn. 12P 272/2004 zo dňa 5.10.2005, na základe ktorého mal prispievať na výživu syna G. L. v sume 900,- Sk (29,87 €) mesačne, na výživu dcéry R. L. v sume 900,- Sk (29,87 €) mesačne a na výživu syna V. L. v sume 700,- Sk (23,23 €) mesačne k rukám ich matky vždy do 15. dňa v mesiaci vopred, a právoplatným rozsudkom Okresného súdu Čadca pod sp.zn. 5P 71/2011 zo dňa 19.5.2011, ktorý sa stal vykonateľným dňa 2.6.2011, na základe ktorého mal prispievať na výživu syna G. L. v sume 50,- € mesačne, na výživu dcéry R. L. v sume 50,- € mesačne a na výživu syna V. L. v sume 50,- € mesačne k rukám ich matky vždy do 15. dňa v mesiaci vopred, čím na výživnom na syna G. L. za obdobie od 26.5.2010 do 20.5.2015, na dcéru R. L. za obdobie od 26.5.2010 do 25.5.2016 a syna V. L. za obdobie od 26.5.2010 najmenej do 9.11.2020, s výnimkou obdobia od 10.2.2011 do 25.4.2012, kedy bol vo výkone trestu odňatia slobody, mal uhradiť výživné spolu v sume 10 063,76 €, avšak uhradil len dňa 19.7.2018 sumu 50,- €, dňa 25.9.2018 sumu 50,- €, dňa 22.10.2018 sumu 50,- €, dňa 15.1.2019 sumu 100,- €, dňa 15.2.2019 sumu 100,- €, dňa 15.3.2019 sumu 50,- €, v období po podaní obžaloby uhradil 1 550,- €, a v období od 24.6.2011 do 13.11.2015 prostredníctvom súdneho exekútora sumu 1 106,42 €, teda v sledovanom období spolu uhradil len sumu 3 056,42 €, čím na výživnom spôsobil dlh spolu v sume 7 007,34 € k rukám matky H. L., pričom keď bol v uvedenom období nezamestnaný, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Čadca evidoval voľne pracovné miesta, a to aj zodpovedajúce jeho kvalifikácii, avšak po prijatí na pracovnú pozíciu do zamestnania nenastúpil, vyživovaciu povinnosť neplnil, a to hoci rozsudkom Okresného súdu Čadca pod sp.zn. 1T 98/2005 zo dňa 24.8.2011, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 24.8.2011, bol odsúdený aj pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 odsek 1, odsek 3 písmeno a) Trestného zákona a bol mu uložený súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 15 mesiacov, na ktorého výkon bol zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia, pričom uznesením Okresného

súdu Trenčín pod sp.zn. 8 Pp 34/2012 zo dňa 25.4.2012, ktoré nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 25.4.2012, bol z uvedeného výkonu trestu odňatia slobody podmiennečne prepustený dňa 25.4.2012.

Za to bol podľa § 207 ods. 3 Tr. zák., s použitím § 36 písm. l), § 37 písm. m) Tr. zák., § 38 ods. 2 Tr. zák. odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere 18 mesiacov. Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. súd obžalovaného na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Citovaný rozsudok nenadobudol právoplatnosť, pretože bol napadnutý odvolaním obžalovaného do výroku o treste.

Zo zápisnice o hlavnom pojednávaní z 9.11.2020 vyplýva, že po vyhlásení rozsudku, jeho odôvodnení a poučení o opravnom prostriedku prokurátor sa vzdal práva na podanie odvolania a obžalovaný zahlásil odvolanie do výroku o treste.

V písomných dôvodoch odvolania (na č.l. 283-285 súdneho spisu) obžalovaný uviedol, že predmetný rozsudok považuje za nezákonný vo výroku o treste a uložení trestu. Túto nezákonnosť vidí v tom, že pri ukladaní trestu súd dôsledne nezohľadnil všetky zásady pre ukládanie trestu uvedené v § 34 ods. 1, ods. 3 a ods. 4 Tr. zák. Skutočnosť, že opätovne spáchal trestný čin v skúšobnej dobe, bola najmä z toho dôvodu, že nemal dostatok finančných prostriedkov a mal aj ďalšiu vyživovaciu povinnosť k mal. R.. Nemal primeranú prácu, aby bol schopný platiť súdom určené výživné. Navyše Okresným súdom Žilina bol vyhlásený konkurz na jeho majetok (uznesenie na č.l. 292-296, záznam z úvodného stretnutia s úpadcom č.l. 297). Odo dňa 29.10.2020 pracuje cez ADECCO Slovakia, s.r.o. v spoločnosti Kia Mototrs Slovakia s.r.o. s dohodnutou mzdou 951,- eur (hrubá mzda). Z tohto príjmu hradí výživné nielen na mal. R., ale aj na V., ktorý navštevuje vysokú školu, a všetky náklady spojené so živobytím. K tomu predložil pracovnú zmluvu od 28.10.2020, dohodu o dočasnom pridelení zamestnanca z 28.10.2020 a náplň práce z 29.10.2020 (na č.l. 286-291). S bývalou manželkou a matkou V. sa dohodli, že jej bude pravidelne prispievať na výživu syna nielen finančnou čiastkou, ale aj inou formou, s čím matka súhlasila. Nežiada od neho zameškané výživné a netrvá ani na podanom trestnom oznámení, o čom predložil čestné vyhlásenie H. L. (matky detí) s jej osvedčeným podpisom zo dňa 25.1.2021 (na č.l. 285 súdneho spisu). Toho času je spokojný, že si našiel primeranú a finančne dobre platenú prácu v blízkosti domova, a keď o ňu príde, bude to likvidačné nielen pre neho, ale aj jeho rodinu. Poukázal na skutočnosť, že sa k skutku priznal, tento oľutoval, vyhlásil, že výživné na V. bude platiť a predmetný skutok spáchal pod vplyvom tiesnivých osobných pomerov. Má za to, že súd mal pri ukladaní trestu zohľadniť poľahčujúce okolnosti v zmysle § 36 písm. h), l) Tr. zák. a ich prevyšujúci pomer. Uvedomuje si protiprávnosť svojho konania, ale vzhľadom na všetky okolnosti a tiež prevahu poľahčujúcich okolností považuje uložený trest za neprimerane prísny. Podľa neho podmiennečne odložený trest by bol na jeho prevýchovu postačujúci. Požiadal súd, aby dostal ešte jednu, poslednú šancu, aby jeho deti a rodina neprišli o jediný zdroj príjmu. Odvolaciemu súdu navrhol napadnutý rozsudok podľa § 321 ods. 1 písm. e) Tr. zák. zrušiť vo výroku o treste a postupom podľa § 322 ods. 3 Tr. por. aby sám odvolací súd vo veci rozhodol. Súčasťou odvolania sú listiny uvedené v jeho texte na č.l. 285-297 súdneho spisu.

Odvolanie obžalovaného bolo zaslané prokurátorovi, ktorý nevyužil právo vyjadriť sa k nemu.

Na verejnom zasadnutí konanom o odvolaní prokurátorka krajskej prokuratúry v konečnom návrhu navrhla odvolanie obžalovaného zamietnuť ako nedôvodné.

Obžalovaný v konečnom návrhu zotrval na písomných dôvodoch podaného odvolania a v zmysle obsahu podaného odvolania požiadal o uloženie podmiennečného trestu odňatia slobody, a to z dôvodu nepriaznivých finančných pomerov v súčasnej domácnosti a rodine. Zvýraznil majetkové pomery jeho detí, ako aj aktuálnej partnerky.

Krajský súd, ako súd odvolací, predtým, ako začal plniť svoju preskúmvaciu povinnosť podľa § 317 Tr. por., zistil, že odvolanie obžalovaného bolo podané riadne a včas v lehote stanovenej v § 309 Tr. por., podala ho oprávnená osoba (§ 307 ods. 1 písm. b/ Tr. por.), na to určenom súde a obsah odvolania obžalovaného spĺňa náležitosti stanovené § 311 ods. 1 Tr. por.

Krajský súd zároveň zistil, že nedošlo k vzdaniu sa práva na podanie odvolania alebo k späťvzatiu podaného odvolania v zmysle § 312 Tr. por., a preto odvolací súd nepostupoval podľa § 316 ods. 1 Tr. por.

V zmysle ustanovenia § 317 ods. 1 Tr. por. odvolací súd preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie (vo výroku o uloženom treste, ako aj spôsobe jeho výkonu), ako aj správnosť postupu konania, ktoré tomuto výroku predchádzalo. Mal pritom na zreteli aj povinnosť prihliadnuť na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por. Po takto vykonanom prieskume odvolací súd zistil, že odvolanie obžalovaného nie je dôvodné.

V prípade trestného stíhania obžalovaného J. L. krajský súd preskúmaval napadnutý rozsudok vo výroku o uloženom treste a dospel k záveru, že odvolanie obžalovaného je v celom rozsahu nedôvodné.

Podľa § 34 ods. 1 Tr. zák. trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatelom tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov; trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatela spoločnosťou.

Podľa § 34 ods. 4 Tr. zák. pri určovaní druhu trestu a jeho výmery súd prihliadne najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, príťažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti a na osobu páchatela, jeho pomery a možnosť jeho nápravy.

V rámci svojej prieskumnej činnosti sa odvolací súd dôsledne oboznámil s obsahom spisového materiálu Okresného súdu Čadca, sp.zn. 2T/58/2019, s dôvodmi napadnutého rozsudkom a odvolacou argumentáciou obžalovaného. Odvolací súd zistil, že vo vzťahu ku skutkovým zisteniam tvoriacim podstatu súdeného trestného činu (prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b/, písm. c/ Tr. zák., za použitia § 138 písm. b/, j/ Tr. zák.) je napadnutý rozsudok výsledkom konania, v ktorom sa postupovalo podľa Trestného poriadku a v ktorom nedošlo k žiadnym chybám, ktoré by mohli mať vplyv na objasnenie skutkového stavu veci. V tejto súvislosti poukazuje odvolací súd na priebeh hlavného pojednávania v konaní pred prvostupňovým súdom, na ktorom obžalovaný J. L. učinil vyhlásenie o vine zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe, pričom uvedené vyhlásenie súd neprijal práve s poukazom na skutočnosť, že obžalovaný sčasti dlžné výživné uhradil, teda v prospech obžalovaného vykonal dokazovanie o vine s ohľadom na zníženie dlhu na výživnom. Obžalovaný uznal, že v obdobiach uvedených v obžalobe si výživné k deťom neplnil, svoje konanie oľutoval a prejavil vôľu zameškané výživné zaplatiť a riadne si plniť vyživovaciu povinnosť do budúcnosti. Do rozhodnutia odvolacieho súdu o odvolaní obžalovaného dlh na výživnom neuhradil.

Odvolací súd zistil, že súd prvého stupňa si vytvoril dostatočný skutkový základ k rozhodnutiu o druhu a výmere trestu. Na tomto mieste krajský súd poznamenáva, že argumenty obžalovaného uvedené v písomných dôvodoch odvolania neboli spôsobilé zvrátiť druh a výmeru trestu, ktorý bol obžalovanému uložený rozsudkom súdu prvého stupňa.

Okresný súd správne ustálil, že v trestnom stíhaní obžalovaného existuje vyrovnaný pomer poľahčujúcich a priťažujúcich okolností. Prihliadol na poľahčujúcu okolnosť, že obžalovaný sa priznal k spáchanej trestnej činnosti a túto úprimne oľutoval (§ 36 písm. l/ Tr. zák.) a súčasne na priťažujúcu okolnosť, že už bol právoplatne odsúdený za inú trestnú činnosť (§ 37 písm. m/ Tr. zák.). Zákom ustanovená trestná sadzba pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b), písm. c) Tr. zák., s poukazom na § 138 písm. b), písm. j) Tr. zák. je daná v rozmedzí 1 až 5 rokov a z tejto základnej trestnej sadzby okresný súd vychádzal aj pri ukladaní trestu obžalovanému.

Obžalovaný si zákonnú vyživovaciu povinnosť neplnil k trom deťom v období od 26.5.2010 do 20.5.2015 na syna G. L., v období od 26.5.2010 do 25.5.2015 na dcéru R. L. a v období od 26.5.2010 do 9.11.2020 na syna V. L., s výnimkou obdobia od 10.2.2011 do 25.4.2012, kedy bol vo výkone trestu odňatia slobody.

Zásadnou skutočnosťou určujúcou pre druh ukladaného trestu bola skutočnosť, že obžalovaný sa stíhanej úmyselnej trestnej činnosti dopúšťal aj v čase skúšobnej doby podmieneného prepustenia v inej jeho trestnej veci (vedenej na OS Čadca pod sp.zn. 1T/98/2005) v období od 25.4.2012 do 25.4.2014, bez ohľadu na jeho konečné osvedčenie v tejto inej veci. S poukazom na ust. § 49 ods. 2 Tr. zák. je vylúčené podmiennečne odložiť výkon trestu odňatia slobody u páchatela, ktorého súd odsudzuje

za úmyselný trestný čin spáchaný v skúšobnej dobe podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody. Obzvlášť je potrebné u obžalovaného zdôrazniť, že išlo o podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, okrem iného uloženého aj za identický prečin zanedbania povinnej výživy. Pokiaľ ide o výmeru trestu, bolo potrebné prihliadnuť na dĺžku páchania trestnej činnosti, počet vyživovacích povinností, ale aj výšku dlhu na výživnom. Tvrdenie matky maloletých detí, že otec si v podstate nikdy riadne svoju vyživovaciu povinnosť k deťom neplnil, je zrejmé aj z odpisu registra trestov - 4 odsúdenia za prečin zanedbania povinnej výživy, za ktorý mu bol uložený aj trest odňatia slobody nepodmienečne. Teda v tomto smere bola daná obžalovanému zo strany súdu opakovane šanca na nápravu aj podmieneným trestom odňatia slobody pri súčasnom uložení zaplatiť dlh na výživnom. Obžalovaný nemal žiadny záujem plniť svoju zákonnú vyživovaciu povinnosť k deťom, preto bolo potrebné zohľadniť pri ukladaní trestu aj tento jeho postoj. Takáto úvaha súdov (prvostupňového i odvolacieho) je jednoznačne podporená vykonaným dokazovaním, z ktorého vyplýva, že obžalovaný, hoci si bol vedomý svojej vyživovacej povinnosti k trom deťom, aktívne neprejavil záujem o prácu a postačovalo mu zarobiť si na prežitie. V jeho prípade neboli zistené také objektívne skutočnosti, ktoré by mu bránili zamestnať sa, napr. zdravotné prekážky - dlhodobá práceneschopnosť, nemožnosť zamestnať sa zo zdravotných dôvodov, resp. si zvýšiť príjem, objektívny nedostatok pracovných miest na trhu práce a pod. Na strane obžalovaného možno konštatovať len nezáujem a ľahostajný prístup k plneniu si tejto povinnosti. Táto sa prejavila aj nenastúpením do práce, ktorá mu bola ponúknutá. Súd zdôrazňuje, že primárne sa obžalovaný musí o prácu zaujímať sám, ak si je vedomý vyživovacej povinnosti k deťom. V situácii, že si obžalovaný žiadnym spôsobom neplnil výživné, neobstojí ani argument, že mal aj ďalšiu vyživovaciu povinnosť k mal. R.. Tento argument by obstál, ak by si obžalovaný nemohol plniť v súdom určenej výške výživné, argumentujúc, že mu pribudla aj ďalšia vyživovacia povinnosť. Súčasne, ak by bol obžalovaný zamestnaný a dosahoval by príjem, ktorý by reálne nepostačoval na plnenie výživného v sumách určených súdom, tak by otázku výšky výživného ako predbežnú posudzoval trestný súd samostatne, pretože výškou výživného určenou civilným súdom nie je viazaný. V danom prípade sa obžalovaný len vyhovárал, že si nemohol nájsť prácu s primeraným príjmom, ale v rozhodnom období sa ani riadne nezamestnal. Bolo preukázané, že výživné voči najmladšiemu synovi - V. L. si začal plniť až od júla 2018, t.j. po začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia v predmetnej veci, čím si znížil dlh na výživnom a od tohto obdobia riadne pracuje a plní si túto vyživovaciu povinnosť. Aj zmena postoja obžalovaného bola zohľadnená vo výmere trestu obžalovaného.

Uzatvárajúc, pre výmeru trestu bol tak rozhodujúci postoj obžalovaného k páchanej trestnej činnosti, ktorý bol čiastočne skorigovaný v roku 2018, recidíva trestnej činnosti, obdobie neplnenia si výživného, počet vyživovacích povinností, ako aj priznanie a oľutovanie trestnej činnosti obžalovaným. Vzhľadom na tieto jednotlivé okolnosti trest uložený obžalovanému - nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 18 mesiacov považoval odvolací súd za zákonný, primeraný a spravodlivý, súčasne zodpovedajúci zásadám pre ukládanie trestov v § 34 Tr. zák., naplňajúci účel trestu v rovine individuálnej i generálnej prevencie.

Odvolacia argumentácia obžalovaného bola len zopakovaním jeho obhajoby z konania pred súdom prvého stupňa, ktorá nebola spôsobilá zvrátiť stavu veci a zákonu zodpovedajúce rozhodnutie okresného súdu. S poukazom na vyššie popísaný prístup obžalovaného k plneniu si vyživovacej povinnosti k deťom nebolo možné uvažovať o spáchaní trestnej činnosti pod vplyvom tiesnivých osobných alebo rodinných pomerov. Tiesnivé osobné alebo rodinné pomery budú páchatelovi poľahčovať len v prípade, ak si ich nespôsobil sám, napríklad vlastným škodlivým spôsobom života. Môže ísť o vážnu chorobu páchatela alebo jeho rodinného príslušníka, ťažké hmotné postavenie, pri existencii početnej rodiny, o ktorú nie je dostatočne postarané, a podobne. Pri nezodpovednom a ľahkovážnom prístupe obžalovaného k plneniu zákonnej vyživovacej povinnosti ide o čisto subjektívny prvok, a preto za existujúci protiprávny stav je plne zodpovedný sám obžalovaný.

Ďalšie odvolacie námietky - vyhlásenie osobného bankrotu, vyhlásenie matky detí, že netrvá na trestnom oznámení a zaplatení dlhu na výživnom, sú právne nepodstatné, pretože sú bez akéhokoľvek dopadu na existenciu trestnoprávnej zodpovednosti obžalovaného. Zjednodušene povedané, ide o okolnosti, ktoré sú obžalovanému na prospech, ale bez akéhokoľvek dopadu na vyvodenie trestnoprávnej zodpovednosti za súdenú trestnú činnosť - vyslovenia viny a uloženia trestu.

Za takejto situácie krajský súd nezistil okolnosti odôvodňujúce uloženie miernejšieho trestu odňatia slobody tak, ako sa toho domáhal prostredníctvom odvolania obžalovaný.

Krajský súd sa starostlivo zaoberal aj výrokom napadnutého rozsudku, ktorým bol obžalovaný na výkon trestu zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia. V tejto súvislosti nezistil pochybenie okresného súdu pri aplikácii ustanovenia § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák., nakoľko obžalovaný v posledných desiatich rokoch pred spáchaním súčasne súdeného trestného činu bol vo výkone trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený za úmyselný trestný čin.

Na základe týchto skutočností Krajský súd v Žiline odvolanie obžalovaného zamietol v zmysle ustanovenia § 319 Tr. por., pretože nie je dôvodné. V ďalších neuvedených podrobnostiach druhostupňový súd odkazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku okresného súdu, s ktorým sa v plnom rozsahu stotožnil.

Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.